

Motion ang. allmänpolitisk debatt i fullmäktige

Den politiska debatten i landstingsfullmäktige är viktigt ur flera aspekter. Där ges partierna möjlighet att lyfta frågor som är av betydelse för västmanlänningarna samtidigt som partierna olika ståndpunkter klargörs för väljarna.

I demokratiutredningen föreslår utredarna att för att öka partiernas synlighet i den lokala demokratin bör fullmäktige, på samma sätt som riksdagen, med jämna mellanrum arrangera allmänpolitiska debatter eller debatter om dagsaktuella frågor i landstinget.

Enligt utredningen kan sådana debatter bidra till att det allmänna intresset för lokalpolitiken ökar och att lokala partiföreträdare får tillfälle att uttrycka sina ståndpunkter i olika samtidsfrågor.

Att partierna utöver vid tagande av landstingsplan ges möjlighet att fritt debattera frågor med relevans för landstinget ansvarsområde bör ses som ett sätt att vitalisera debatten i landstinget och öka intresset för landstingspolitiken.

Det finns flera exempel runt om i landet där allmänpolitiska debatter genomförs i samband med fullmäktige, bland annat i Blekinge och Stockholms läns landsting.

Med anledning av ovanstående yrkas

att Landstinget Västmanland en gång per år inför en allmänpolitisk debatt i syfte att diskutera frågor med relevans för Landstinget/Region Västmanland

Mikael Andersson Eifgren (M)

2016-07-04

nya
moderaterna

Dnr. LTV16/1041-1

Motion ang. drogtester för körkortstillstånd

Psykiatri i Västmanland och framför allt Beroendecentrum utför de tester som krävs för att personer som åkt fast för drograttfylla ska kunna visa nykterhet och återfå körkortstillstånd.

Det handlar om narkotikaklassade ämnen det vill säga alla sådana läkemedel och klassisk narkotika som exempelvis amfetamin, hasch, heroin, men också alla derivat av olika droger och läkemedel, så kallade designdroger. Primärvården och privata utförare tar hand om alkoholtester.

I dag kostar det för personen som vill ha tillbaka sitt körkort 5000 kr att göra testerna. Över tid har antal tester ökat och det tar mycket tid och resurser i anspråk av den ordinarie verksamheten. Inom psykiatri i Köping uppskattar man att dessa tester upptar ca 60 procent av en heltidstjänst. Avgiften på 5000 kronor täcker inte de verkliga kostnaderna i form av resursåtgång.

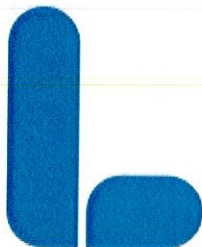
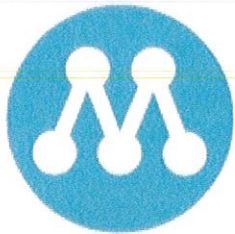
De personer som vill få dessa tester utförda är en grupp som inte ser sig själva som sjuka, inte vill ha någon behandling utan bara få tillbaka sitt körkort, och har därför extremt låg motivation till ett förändrat beteende. Eftersom dessa "körkortstester" upptar en stor del av personalens tid innebär det i praktiken att patienter som är i behov av behandling för sitt beroende får stå tillbaka och vänta. Det är inte rimligt. Vårdens resurser ska gå till dem som är i behov av vård, inte till att subventionera körkort för dem som begått lagbrott.

I Stockholms läns landsting har man lagt ut körkortstesterna på entreprenad. Där motsvarar också avgifterna i högre grad den verkliga kostnaden för körkortstestet.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

Att utförandet av drogtester för körkortstillstånd inom Landstinget Västmanland läggs ut på entreprenad

Maria Dellham (M)

MOTION

En Västmanlands-app för e-tjänster

Efterfrågan på e-hälsotjänster ökar och invånarnas förväntningar och krav blir allt större på vad de önskar kunna göra via sin dator eller telefon. Exempel på e-tjänster inom vården är att kunna förnya recept, boka besökstid, få sjukintyg, och att kunna följa remissens väg.

Rätt använt kan den tekniska utvecklingen ge ett mer effektivt vårdutbud och en ökad patientmedverkan. Målsättningen ska vara digitalt först - det vill säga digitala tjänster ska vara förstahandsalternativ vid utveckling av kontakter med medborgare och företag. Det gäller vård, kollektivtrafik och kultur.

Även kommunerna arbetar med att öppna digitala tjänster. Det kan handla om att ställa sig i förskolekö, göra felanmälningar, få påminnelser från t ex biblioteket och boka idrottshallar.

Arbetet med länets gemensamma digitala agenda pågår. För att hålla ihop länet och för att underlätta för medborgarna – som inte bryr sig om vem som levererar e-tjänsterna - föreslår vi för en gemensam app för samtliga typer av offentliga e-tjänster utifrån det nya konceptet "livshändelser".

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige:

Att Landstinget Västmanland tar initiativ till en länsgemensam app för e-tjänster

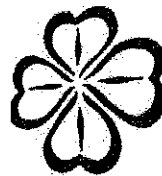
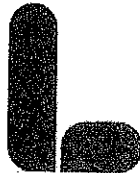
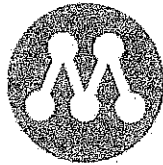
Tomas Högström (M)

Birgitta Andersson (C)

Helena Hagberg (L)

Malin Gabrielsson (KD)

LANDSTINGET VÄSTMANLAND
ANKOM

2016 -07- 15

Dnr. LTV161075-1

Motion

15 kömiljoner för att korta värdköerna

Ett stort problem som Landstinget Västmanland länge brottats med är att ge rätt vård i rätt tid. Kötider och väntan sätter spår hos dem som landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter är till för- patienterna.

Många gånger måste patienter, i onödan, kontakta vården för att förvissa sig om att remisser eller tidsbokningar inte fallit ur systemet. Väntan, oron och ovissheten om vad som händer, eller inte händer, kräver mycket av patienten eller dennes anhöriga.

Sedan den nationella kömiljarden tagits bort har väntetiderna återigen ökat. Under våren har mer än 3 000 västmanländska patienter väntat på sin operation. Det är inte acceptabelt att väntetiderna för att få en höft- eller knäledsprotos är längre i Västmanland än i övriga Sverige.

För att ännu tydligare sätta rätt vård i rätt tid i fokus föreslår Landstingsalliansen att ett system införs där de kliniker som klarar dagens vårdgaranti får en bonus för detta. Som en västmanländsk variant på kömiljarden.

Landstingsalliansen föreslår landstingsfullmäktige besluta

- att inrätta ett system med kömiljoner att fördela till de kliniker som klarar dagens vårdgaranti.
- att 15 miljoner avsätts till ersättningssystemet.

För Landstingsalliansen

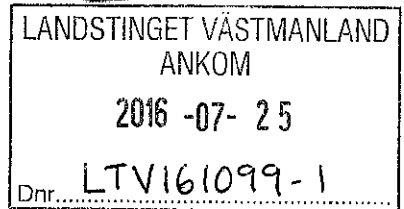
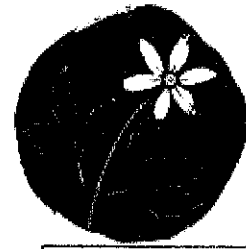
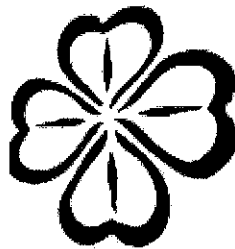
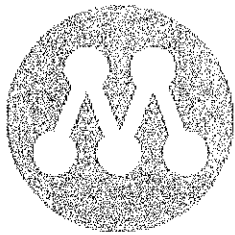
Tomas Högström (M)

Helena Hagberg (L)

Birgitta Andersson (C)

Malin Gabrielsson (KD)

Handwritten signature

Motion

Inför LOV inom fysioterapi

Protesterna har varit stora gällande de föreslagna förändringarna för länets fysioterapeuter. När nu många av de upphandlade avtalen sägs upp minskar valfriheten för västmanlänningarna.

Därför är det dags att införa vårdval inom fysioterapi. På så sätt kan alla fysioterapeuter som uppfyller de på förhand uppsatta kraven etablera sig i Västmanland.

Valfrihetssystem inom fysioterapi i primärvården finns bland annat i Landstinget Värmland. Där har man en ersättningsmodell som ger prestationsbaserad ersättning samt ersättning för lokaler och administration till fysioterapeuterna som är anslutna till vårdvalet.

En valfrihetslösning innebär att landstinget dels säkerställer att patienterna får fler sjukgymnaster att välja mellan, dels stärks företagandet. Mer entreprenörskap i vården behövs, och detta ger fler en möjlighet att själva driva sin verksamhet utan att tvingas vara knuten till en vårdcentral.

Genom att landstinget auktoriserar, granskar och beslutar om ersättningsystemet bibehålls såväl kostnadskontroll som kvalitetssäkring.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige:

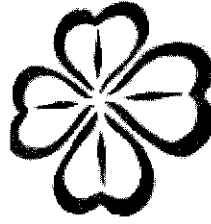
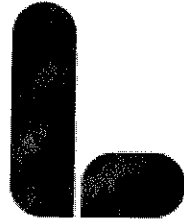
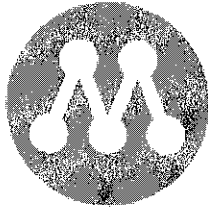
Att Landstinget Västmanland inför LOV inom fysioterapi i primärvården

Maria Dellham (M)

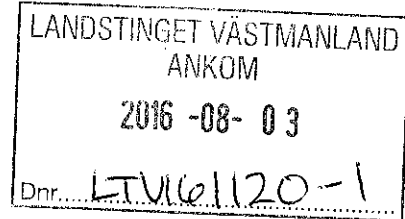
Helena Hagberg (L)

Birgitta Andersson (C)

Malin Gabrielsson (KD)

Motion

Inför natt- och helgtjänster

Utmaningarna för Landstinget Västmanland är många och stora när det gäller personalförsörjning. Landstinget måste aktivt arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats för att kunna rekrytera nya medarbetare och behålla den personal som redan finns.

Nu införs rätten till heltid i landstinget. Att själv få välja sin tjänstgöringsgrad är en viktig frihetsreform. Möjligheten till att kunna påverka sina arbetstider är en annan. Därför vill landstingsalliansen att Landstinget Västmanland ska erbjuda möjligheten till renodlade natt- och helgtjänster för den del av landstingets personal som enbart vill arbeta natt eller helger.

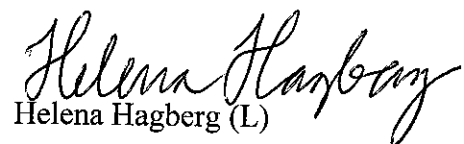
Landstingsalliansen föreslår landstingsfullmäktige besluta:

- att renodlade natt- och helgtjänster införs i landstinget Västmanland

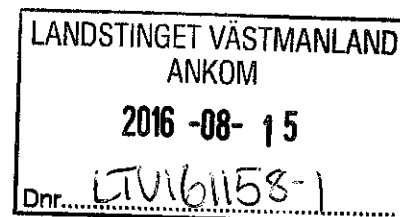
Västerås den 3 augusti 2016

Tomas Högström (M)

Birgitta Andersson (C)

Helena Hagberg (L)

Malin Gabriellsson (Kd)

MOTION

Mat på sjukhus ska vara trygg och säker för alla - överallt

För många är det livsviktigt att känna till innehållet i maten de serveras. Det gäller exempelvis allergiker och diabetiker.

En stor del av den mat som serveras på länets sjukhus är tillverkad i landstingets eget kök. Därför finns redan full kontroll på exakt allt maten innehåller, men två länkar i kedjan saknas. Dels att göra denna information lätt-tillgänglig för de som äter maten och dels att utbilda personalen som serverar maten.

Information finns idag på menyerna men inte i en tillräcklig detaljerad grad, samt inte synliggjort på flera språk. Ett exempel, laktosfritt finns uppmärkt, men inte mjölkfritt. Dessutom finns inte information om exempelvis energinnehåll och kolhydrater vilket är viktigt för undernärda och diabetiker.

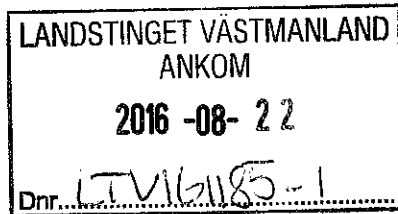
Vi vill därför att innehållsförteckningar och olika kost-alternativ ska göras lättillgängliga för samtliga gäster – t ex patienter, anhöriga och personal, för att säkerställa att alla kan och vågar äta maten som serveras på sjukhusen.

Vi vill också att personalen i restaurangerna ska utbildas i trygg och säker mat samt vilka olika specialkosterna som finns på menyn - så att sjukhusens restauranger kan bli en plats för alla som besöker sjukhuset – inte minst de som behöver en specifik kost utifrån sin hälsa.

Kristdemokraterna föreslår

- att restaurangmatens kompletta innehåll och olika kostalternativ görs lätt-tillgängligt för matgäster.
- att restaurangernas personal utbildas i trygg och säker mat

Malin Gabrielsson (KD)

Motion angående utmaningsrätt

Landstinget Västmanlands uppgift är att ge västmanlänningarna en bra service och vård men också att tillse en god ekonomisk hushållning. De pengar som västmanlänningarna betalar i skatt måste användas på ett så effektivt sätt som möjligt. För att välfärden skall kunna utvecklas i takt med efterfrågan på längre sikt krävs nytänkande. Genom utmaningsrätt kan Landstinget Västmanland dra nytta av duktiga entreprenörer och skapa förutsättningar till högre kvalitet och bättre effektivitet.

Principen med utmaningsrätt är att en entreprenör som tror sig kunna utföra en specifik tjänst billigare än landstinget med bibehållen eller högre kvalitet anmäler detta och på så sätt utmanar landstinget. Därefter kan landstinget starta en upphandling av tjänsten. En utmaning tvingar inte landstinget att anta densamma och konkurrensutsätta den utmanade verksamheten, däremot ska en seriös bedömning av den egna verksamheten göras och beslutet motiveras.

Med anledning av ovanstående yrkas

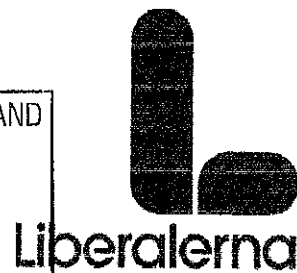
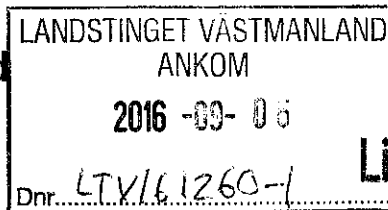
Att Landstinget Västmanland utreder möjligheten att införa utmaningsrätt

Mikael Andersson Elfgren (M)

Motion

Bonus till medarbetare vid rekrytering av kollega

Det finns varken mirakellösningar eller genvägar för att rekrytera nya medarbetare till Landstinget Västmanland. Det råder stor brist på kompetenta sjuksköterskor och läkare i de flesta landsting och regioner.

Konkurrensen om presumtiva medarbetare är stor. Annonsering kostar stora summor. Det krävs idag att vi vågar pröva nya okonventionella metoder och har ett långsiktigt arbete med proaktiva rekryteringsinsatser.

Bland annat har Region Halland infört ett bonussystem där befintliga medarbetares nätverk tillvaratas och de involveras i att marknadsföra sitt eget arbetes värden.

Med anledning av detta yrkar undertecknad att landstingsfullmäktige beslutar:

att landstingsstyrelsen ges i uppdrag att införa ett bonussystem för medarbetare som tipsat landstinget om presumtiva kandidater till lediga tjänster där tipset lett till intervju och/eller anställning.

Ängelsberg 2016-09-06

Anita Lilja-Sterholm (L)

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE ÖVER BETÄNKANDET SOU 2016:48 REGIONAL INDELNING – TRE NYA LÄN

SAMMANFATTNING

Ja till större regioner

Landstinget Västmanland delar synen att en ny regionindelning behövs, med färre och mer jämnstora regioner än idag. Det finns dock olika syn på hur stora de nya regionerna ska vara och vilka landsting/regioner som ska slås samman.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas.

Frågan har diskuterats under lång tid. Genom utredningar, dialoger och remissvar, till exempel på Ansvarskommitténs betänkande, har en majoritet av berörda intressenter ställt sig bakom behovet av en reform. Landstinget delar regeringens utgångspunkter i direktiven och fokuserar därför detta remissvar på hur reformen på bästa sätt genomförs.

Landstinget Västmanland delar kommitténs analys att större och mer jämstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom hälso- och sjukvården för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast antal län som Sverige på regional samhällsnivå från år 2023 ska vara indelat i och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

För att regionförstoringen ska ske jämlikt och med bästa möjliga förutsättningar anser Landstinget Västmanland att reformen bör ske samtidigt i hela landet.

God granne

Oavsett storlek och geografisk indelning är det väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Eftersom Stockholm är en viktig tillväxtfaktor kommer en ny länsindelning att kräva speciella åtgärder för att koppla samman omgivande län med Stockholms län inom till exempel infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Den framtida regionens storlek är viktig för förutsättningarna att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Regionförstoring medför att många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet samlas. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting.

Landstinget Västmanland anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Vi ser behov av en ökad politisk organisation med nämnder och beredningar som inom sina mandat får ansvar för geografiska delar av ett nytt län för att motverka de demokratiska utmaningar ett större län medför.

Landstinget Västmanland menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Nya län medför också en ökad samlad kapacitet när det gäller att till exempel skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Ett viktigt skäl för landstinget att bejaka bildandet av nya län är att den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis får statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Landstinget tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala ut-

vecklingsansvaret. Enligt kommittén ska landstingen framöver åläggas detta ansvar. Landstinget Västmanland menar att detta är ett klokt förslag som tydliggör att detta uppdrag kommer från staten.

Kommunernas insatser och betydelse i det regionala utvecklingsarbetet kan inte nog understrykas. Samspelet med ett stort antal kommuner i större län kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Landstinget Västmanland är villiga att föra en dialog med regeringen om att få möjlighet att på regional politisk nivå ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Landstinget menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på områden som kan diskuteras.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I ett större län kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssorter. Landstinget menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang. Även om olika organ fattar formella beslut bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt landstingets uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta befolkningen i de nya länen. Vi förutser att staten för dialog med de kommande landstingen om att tillföra ytterligare resurser för att underlätta processen.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen. Från landstinget välkomnar vi en fortsatt öppen och framåtsyftande dialog med kommittén i denna centrala fråga under det kommande arbetet.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån.

Datum

2016-09-21

Vår beteckning

LTV 161047

INLEDNING

Landstinget Västmanland har av regeringen beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande.

Remissarbetet har bedrivits gemensamt av de sex regionerna/landstingen som föreslås ingå i det kommande landstinget i Svealands län. I vart och ett av de nuvarande länen har dialog också förts med kommuner och andra intressenter.

Landstinget Västmanland delar regeringens utgångspunkter i direktiven och fokuserar därför detta remissvar på de frågeställningar som gäller hur reformen på bästa sätt genomförs.

Inledningsvis vill landstinget uttrycka sin uppskattning över det öppna arbetssätt som Indelningskommittén valt; genom en bred dialog har berörda löpande kunnat tillföra fakta och argument som bidragit till en bra diskussion och ett välformulerat delbetänkande. Landstinget ser fram emot att fortsatt också få möjlighet att bidra till kommitténs arbete inför slutbetänkandet.

ÖVERGRIPANDE STÄLLNINGSTAGANDEN

Fullfölj reformeringen av den regionala samhällsorganisationen

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner som i de allra flesta fall är betydligt större än dagens små län.

Landstinget Västmanland konstaterar, liksom Indelningskommittén, att reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. De reformer som genomförts under de senaste 20 åren har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Även utvecklingen inom staten har lett till att dagens län inte längre utgör en ändamålsenlig geografi för samhällsindelningen på regional nivå.

Frågan har diskuterats under lång tid; det är inte en ny fråga. Genom utredningar, dialoger och remissvar, till exempel på Ansvarskommitténs betänkande, har en majoritet av berörda intressenter ställt sig bakom en reform i den riktning som Indelningskommittén nu utarbetar.

Ja till större regioner

Landstinget Västmanland delar synen att en ny regionindelning behövs, med färre och mer jämnstora regioner än idag. Det finns dock olika åsikter mellan partierna i landstinget om hur stora de nya regionerna ska vara och vilka landsting/regioner som ska slås samman.

För att regionförstoringen ska ske jämlikt och med bästa möjliga förutsättningar anser Landstinget Västmanland att det hade varit önskvärt om reformen kunde genomföras samtidigt i hela landet.

SYNPUNKTER PÅ SKRIVNINGAR I DELBETÄNKANDET

Hållbar tillväxt och välfärd

Landstinget instämmer i Indelningskommitténs bedömningar när det gäller den framtida strukturen på den regionala politiska nivån. För att hela landet ska bidra till en hållbar tillväxt är ett sammanhållet ansvar för den territoriella utvecklingen en fråga som bör ligga på den politiska nivån, det vill säga hos landstinget.

Landstinget har ett territoriellt uppdrag kopplat till den befolkning som finns i området och kan därmed i allmänna val ställas till ansvar för den utveckling som sker i det berörda territoriet.

Det är också i landstinget som en mycket stor del av välfärdsproduktionen, i form av till exempel hälso- och sjukvård, tillgänglighet/kollektivtrafik och kultur äger rum. Det innebär att landstinget har uppdrag som innebär både att åstadkomma en hållbar tillväxt, att utveckla välfärden och att utveckla den regionala attraktiviteten.

I delbetänkandets avsnitt 8.3.1 diskuteras att landstingen måste kunna leverera de välfärdstjänster medborgarna förväntar sig. Landstinget menar att detta är ett allt för snävt synsätt. De nya landstingen har också – liksom dagens olika regionala politiska organ – ett uppdrag att utveckla det territorium som omfattas. Detta uppdrag måste också synliggöras och ges kapacitet i det nya landstinget.

Hälso- och sjukvård

Det är en stor utmaning för hälso- och sjukvården att se till att den senaste och bästa kunskapen kommer till användning i hela landet. Den nationella samordning som nu utvecklas förutsätter att kunskapsorganisationen i varje landsting har kapacitet och kompetens att medverka i implementering, uppföljning och förbättringsarbeten, vilket underlättas av större regioner.

Landstinget Västmanland instämmer därför i Indelningskommitténs slutsatser när det gäller hälso- och sjukvårdens behov av befolkningsmässigt större regioner. Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i de samverkansnämnder som i dag är plattform för storregionalt utvecklingsarbete. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Dagens modell med samverkansnämnder, i vårt fall med sex andra landsting, innebär att det är en bitvis lång process, som hela tiden måste ske i två steg eftersom vart och ett av landstingen måste fatta beslut även för egen del. I en större region skulle denna process äga rum i en organisation och därmed kunna ske enklare, samtidigt som transparensen ökar och det politiska ansvaret blir tydligt även om samverkan med andra regioner även fortsättningsvis kommer att krävas.

Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Inte minst digitaliseringen av vården är en stor utmaning de kommande åren. Små landsting har

ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. Med dagens struktur skulle investeringarna behöva samordnas över landstingsgränser för att bli maximalt effektiva, vilket som beskrivits ovan riskerar en långsammare och mindre transparent process.

Den framtida regionens storlek är viktig för förutsättningarna att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ett fortsatt behov av koncentration av högspecialiserad vård för tillgång till resurser, kompetens och teknik kan inte underskattas och ställer krav på en ny regionstruktur. Ett samlat ansvar för hela vårdkedjan gäller också för behovet av en omstrukturering i motsatt riktning, med en utbyggd närsjukvård med brett specialiststöd och ett stärkande av primärvården, hemsjukvård och äldreomsorgen.

Landstinget Västmanland ser fram mot en djupare analys av dessa och andra frågor kopplade till hälso- och sjukvården i kommitténs fortsatta arbete.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Regionförstoring medför att många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet samlas.

Stora multinationella företag med stor forsknings- och utvecklingskapacitet, små och medelstora innovationsföretag, liksom upparbetade innovationssystem och kluster utgör en god plattform. Såväl anrika som nyare lärosäten tillför innovationskraft, liksom de FoU-satsningar som sker inom dagens landsting och regioner.

Genom en större samlad kapacitet kan ett större landsting leda ett mer strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete som främjar en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Vi anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokrati

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Landstinget vill framhålla att transparens, insyn och ansvarsutkrävande i såväl beredningsprocesser som formella beslut ökar i ett landstingsfullmäktige i stället för i indirekt valda organ. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Landstinget menar att större regioner innebär en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Ett större län får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att till exempel skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

När vi tar del av de utvärderingar som gjorts av Västra Götalandsregionen och Region Skåne ser vi att utvecklingen över tid blir mer positiv. Medborgarna ger betydligt bättre omdömen om den regionala demokratin i dag än när regionförsöken startade. Fler är intresserade av regionala frågor, fler anser att de har möjlighet att påverka besluten och fler har förtroende för hur regionens politiker sköter sitt uppdrag.

Datum

2016-09-21

Vår beteckning

LTV 161047

Landstingens demokratiutmaningar finns redan i dag, vilket kommittén konstaterar. Men den största verksamhetsfrågan – hälso- och sjukvården – bedöms ofta som en av de tre viktigaste i opinionsundersökningar. Genom aktivt arbete med att föra dialog med medborgarna om sjukvårdens utveckling har många landsting fått en högre profil, vilket stärker demokratin. Vi menar också att ett större landsting med ett vidgat uppdrag kan leda till ett ökat intresse och engagemang hos medborgarna för samhällsfrågor som avgörs på regional politisk nivå.

Landstinget är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi och ett färre antal fullmäktigeledamöter i förhållande till befolkningens storlek innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Vi ser behov av en ökad politisk organisation med nämnder och beredningar som inom sina mandat får ansvar för geografiska delar av ett nytt län för att motverka de demokratiska utmaningar ett större län medför.

De nya regionerna behöver dessutom skapa goda förutsättningar för att de förtroendevalda ska kunna företräda medborgarna. Nya arbetsformer, som användande av ny teknik, digitala möten, sociala medier med mera behöver prövas på ett öppet och innovativt sätt för att den regionala nivån ska komma närmare medborgare och intressenter, samtidigt som organisationen är effektiv.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Det finns ett ökande behov av samverkan och samarbete mellan landsting och kommun, för att ge vård till den snabbt växande andel av befolkningen som behöver mycket och regelbunden kontakt med någon vårdgivare. Samspelet med det stora antal kommuner som kommer att inrymmas i det större länet medför en stor utmaning och kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting synliggörs i den nya organisationen.

Landstinget menar att de förutsättningar som skulle gälla i det föreslagna Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya landstinget är samspelet med kommunerna, inte minst de små, en av de viktigaste uppgifterna för att skapa legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Geografin för Svealands län

Oavsett storlek och geografisk indelning är det väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Idag finns starka kopplingar i både norr, öster, väster och söder. Landstinget ser att dessa även framöver behöver vara starka. Med nya län kommer antalet gränser att minska radikalt. De gränser som trots allt kommer att finnas mellan de nya större länen ska betyda så lite som möjligt i vardagen för människor, civilsamhälle och företag.

Indelningskommittén redovisar på flera ställen i betänkandet Svealands läns kopplingar till Stockholm och utvecklingen i huvudstadsregionen. Redan i dag är Stockholm den kanske enskilt viktigaste relationen för många företag, medborgare, civilsamhället och offentliga organ i alla de sex län som är tänkta att ingå i Svealands län.

Eftersom Stockholm är en viktig tillväxtfaktor kommer en ny länsindelning att kräva speciella åtgärder för att koppla samman omgivande län med Stockholms län, så att till exempel de starka samarbeten som under lång tid byggts upp inom infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad kan utvecklas ytterligare.

Landstinget menar att Stockholm med sin storlek och nationella huvudstadsfunktion bör utgöra ett eget län (eventuellt inklusive Gotland). Även om också alternativ som inkluderat delar av det föreslagna Svealands län i ett större Stockholms län har förts fram, så ökar samstämmigheten mellan administrativt och funktionellt när omgivande län som en part kan föra dialog om olika utvecklingsinsatser med Stockholms län. Vi menar att detta också kommer att stärka utvecklingen i Stockholms län.

Mot denna bakgrund kan vi inte se att det argument som kommittén för fram om att skapa en stark region mellan Stockholm och Västra Götalandsregionen står i fokus. Det är i stället att bygga upp den egna styrkan i en flerkärnig struktur och att med den som bas i symbios med Stockholms län och övriga grannar utveckla Sverige.

Bildandet av större regioner

Ekonomiskt underlag – viktiga komponenter saknas

Landstinget delar kommitténs beskrivning av de senaste årens ekonomiska utveckling, där skillnader mellan landstingens ekonomiska resultat har skapat skillnader i möjligheterna att möta framtida ekonomiska utmaningar. Samtidigt pågår olika processer som gör att situationen om några år kan se annorlunda ut än den som kommittén refererar till.

Enligt vår uppfattning hade det varit till hjälp att redovisa fler pro forma siffror än skattesats, soliditet, etcetera. Till exempel visar det använda nyckeltalet finansnetto mycket lite om landstingens finansiella status. Vi saknar till exempel siffror om kommande sammanlagd omslutning, utgifter för hälso- och sjukvård och andra verksamheter.

Genom att bilda större enheter skapas nya förutsättningar, där framför allt skal fördelar inom befintlig verksamhet kan bidra till finansiering av ny verksamhet.

Landstinget menar dock att de största positiva ekonomiska effekterna åstadkoms genom att större och starkare landsting bättre kan skapa en regional samhällsutveckling som på sikt ger en högre tillväxt av skatteunderlaget. I det avseendet hade landstinget välkomnat en grundligare studie av Västra Götaland och Skåne. En sådan kunde ha gett värdefulla fingervisningar om effekterna av större landsting, såväl intäkts- som kostnadsmässigt, än erfarenheterna från Danmark. I en sådan analys skulle man också ha kunnat se vilka kostnader som eventuellt tillkom eller ökade i samband med bildandet av ett större landsting.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. Samspelet mellan aktörer inom den offentliga sektorn bygger på att den som fattar beslut också står för de ekonomiska konsekvenser beslutet medför.

De merkostnader eller minskade transfereringar som blir följden av förslaget ska enligt landstingets uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta de landsting som eventuellt går före. Vi förutsätter att regeringen återkommer till berörda landsting med förslag om hur man avser att fullfölja finansieringsprincipen.

Vårdval och hemsjukvård

Det finns en stor medvetenhet om behovet av att etablera ett gemensamt system för vårdval inom såväl primärvården som tandvården i hela det nya landstinget. Likvärdighetsprincipen kräver detta. Även gränsdragningen mot hemsjukvården i förhållande till kommunerna behöver bli enhetlig.

Landstinget hade önskat att kommittén fördjupat analysen av på vilket sätt dessa processer bäst kan genomföras. Framförallt utveckla hur övergångslösningar kan säkerställas – i det fall riksdagen beslutar om nya regioner redan 2019.

Kollektivtrafikens organisering

Organisering av kollektivtrafikmyndigheten i det nya landstinget är en av de frågor som behöver hanteras skyndsamt. De olika modeller som i dag gäller i de sex länen gör inte processen helt enkel.

Landstinget menar att den kommande processen hade underlättats om kommittén genomfört och i betänkandet presenterat beräkningar för rimligt tänkbara scenarion för utfallet för kommunerna när det gäller kollektivtrafikkomponenten i kostnadsutjämningsystemet. Vi förväntar oss att man bistår med sådana beräkningar i förekommande fall.

Statens roll är oklar

Som tidigare konstaterats har staten genom flertalet av sina myndigheter redan gått före i bildandet av större regioner. Landstinget instämmer i kommitténs analys att detta gjorts på ett okontrollerat och osystematiskt sätt som lett till att vi idag har en stat som på regional nivå inte är kapabel att på ett effektivt sätt samspela med den regionala politiska nivån.

Mot bakgrund av att kommittén inte lägger konkreta förslag inom området statliga myndigheter, lägger Indelningskommittén, enligt vår uppfattning, ett allt för stort fokus på statens regionala organisering här i delbetänkandet.

Vi menar att detta öppnar för tolkningar som kan komma att leda till att möjliga alternativa lösningar inte prövas i den kommande processen. Det gäller såväl för den roll som man skissar för länsstyrelserna i de kommande sex länen, som för hur de statliga myndigheter som är relevanta ska organiseras. Om nya landsting bildas 2019 innebär detta en osäkerhet i hur man ska uppta sin nya roll och samspela med staten i den nya geografin.

MEDSKICK TILL REGERINGEN INFÖR PROPOSITIONSARBETET

Slå fast antalet län i propositionen

Mot bakgrund av Indelningskommitténs principiella resonemang om vilka geografier som är aktuella när reformen är fullföljd 2023 menar vi att regeringen i kommande proposition bör lägga fast antal län som Sverige på regional samhällsnivå från år 2023 ska vara indelat i och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

Bidra till en effektiv kollektivtrafik i det nya länet

En viktig förutsättning för att klara att hålla samman en större region är att infrastruktur och kollektivtrafik fungerar mellan de olika delarna i regionen.

Det finns idag ett flertal kollektivtrafiksystem – länsvisa och storregionala. Att bygga samman dessa till ett gemensamt system, som dessutom kopplas samman med grannarnas, kommer att kräva betydande resurser.

Större utrymme för regionala infrastrukturprioriteringar

Inom ramen för den planering av infrastruktur de kommande åren som nu påbörjas ingår dagens länsanslag.

Landstinget menar att de organ som har ansvaret för planering av den regionala infrastrukturen i de nya länen bör få i uppdrag att ta fram en gemensam infrastrukturplan inför kommande planbeslut.

För att underlätta för planeringsorganen att samordna sitt arbete menar vi att det vore önskvärt att regeringen tillförde ytterligare medel för att säkerställa att investeringar som ökar tillgängligheten kan genomföras skyndsamt.

Säkerställ en relevant myndighetsgeografi

Den frihet som dagens myndigheter har att organisera sin verksamhet på regional nivå är försvarande för dialogen mellan region och stat. Så har till exempel åklagarmyndigheten och domstolsverket olika indelningar, trots en nära koppling.

Landstinget hade önskat att de förändringar som bör ske för relevanta statliga myndigheter hade funnits med i delbetänkandet. De exempel på myndigheter som nämns – Trafikverket, Tillväxtverket och ESF-rådet – är alla tre myndigheter som i inget av fallen har en regional indelning som överensstämmer med geografin i det tilltänkta Svealands län.

Vidare har kommittén i dialog med regionala företrädare lyft fram ytterligare myndigheter som bör ha samma geografi för sin regionala organisation som de nya länen. De myndigheter som presenterats i kommitténs PM den 18 maj är Trafikverket, Tillväxtverket, ESF-rådet, Polisen, Säkerhetspolisen, Försvarsmakten, Inspektionen för vård och omsorg, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Skogsstyrelsen. Det finns även andra myndigheter som bör kunna komma ifråga, där den geografiska samstämmigheten med Svealands län i dag är obefintlig.

Regeringens proposition bör enligt vår uppfattning innehålla förtydliganden och klagöranden som går längre än de skrivningar som kommittén redovisar. Regeringen har mandat att säkerställa en ny geografi också för myndigheterna. Om län och landsting bildas 2019 ska dessa inte behöva leva med övergångslösningar till 2023.

En lösning som skulle kunna övervägas om nya län föreslås redan 2019 är att från regeringens sida ge de mest relevanta myndigheterna i uppdrag att ha en harmoniserad regional organisation klar för de län som föreslås bildas 2019.

Flerkärnig struktur på förvaltningen i både stat och landsting

I det föreslagna Svealands län kommer det att finnas ett antal städer, som i dag är kärnor i sina respektive län. I dessa finns merparten av de större administrativa funktioner som såväl stat som landsting byggt upp.

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssort eller -orter, när dessa ska ha en geografi som överensstämmer med det nya länet.

Landstinget menar att det är av största vikt att samtliga dessa processer sker samtidigt och i ett sammanhang. Även om olika organ fattar formella beslut så bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås.

Bredare uppdrag till de nya landstingen

Sedan snart 20 år tillbaka har staten aktivt fört över ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet till den regionala politiska nivån. Från 2017 är det endast i Stockholms län som länsstyrelsen har det regionala utvecklingsansvaret. Även här pågår ett arbete som kan resultera i att ansvaret övergår till landstinget 2019.

Landstinget tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret. Enligt kommittén ska landstingen framöver åläggas detta ansvar. Vi menar att detta är ett klokt förslag som tydliggör att detta uppdrag kommer från staten.

Enligt direktiven ingår det inte i Indelningskommitténs uppdrag att föreslå någon förändring av uppgiftsfördelningen inom eller mellan den statliga och den kommunala nivån.

Landstinget ser framför sig att det faktum att Sverige framöver kommer att bestå av färre och mer jämnstarka län kommer att leda till att roller kommer att förändras såväl inom staten – mellan länsstyrelser och sektorsmyndigheter, men också mellan sektorsmyndigheter och regeringskansliet – som mellan landstingen och staten i olika skepnader. De förändringar som ägt rum i förhållande till Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i den statliga myndighetsfären.

Vi är villiga att tillsammans med övriga landsting/regioner i ett större län, och tillsammans med övriga landsting, föra en dialog med regeringen om att få möjlighet att på regional politisk nivå få mandat att ansvara för frågor inom såväl befintliga som nya politikområden. Vi ser till exempel framför oss att delar av reinvesterings- och investeringsanslaget för infrastruktur i vägar och järnvägar kommer att föras till det nya landstinget till följd av att allt fler vägar kommer att bli inomregionala i en större region. Även delar av arbetsmarknadspolitiken kopplat till kompetensförsörjningsfrågor, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering, bredband och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på områden som vi ser fram mot att få diskutera.

MEDSKICK TILL INDELNINGSKOMMITTÉN INFÖR SLUTBETÄNKANDET

Samspel och utvecklade roller

Flernivåstyrning

Sedan snart 20 år tillbaka har regeringen valt att aktivt ge det regionala utvecklingsansvaret till den regionala politiska nivån, enligt kommittén framöver till landstingen. Landstinget menar att detta är och varit en klok väg att gå inom ramen för utvecklingen av det som brukar benämnas politisk flernivåstyrning. Det är genom att via landstingen kanalisera ett territoriellt utvecklingsansvar som medborgarna kan utkräva politiskt ansvar för den regionala utvecklingen och därmed också föra en dialog om olika vägval.

Regeringen ger landstingen uppdrag i den nationella politiken

Med denna process har staten också valt att integrera det regionala självstyret i arbetet med att genomföra den statliga politiken på regional nivå. Regeringen ger landstingen uppdrag inte bara inom olika sakområden som hälso- och sjukvård utan också på ett övergripande plan för den territoriella utvecklingen. Det tydligaste exemplet på detta är den regionala utvecklingsstrategin, som de med det regionala utvecklingsansvaret har ansvar att ta fram och fastställa (vilket ju också landstingen genomgående ska ha enligt kommitténs förslag). I dag är det den regionala politiska nivån som ska leda arbetet regionalt med att förverkliga till exempel den Nationella strategin för hållbar tillväxt och regional utveckling, som har uppdrag kopplade till

kompetensförsörjning, som utvecklar samspel med statliga myndigheter som till exempel Trafikverket, Kulturrådet och universitet/högskolor.

Den avgränsning som kommittén gör mellan å ena sidan statlig förvaltning och å andra sidan landstingens uppdrag bygger därmed på roller som nu håller på att försvinna.

Ett viktigt skäl för oss att bejaka bildandet av nya län är att den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis får statens förtroende att leda utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret.

Förändrade roller för statliga myndigheter

Landstinget menar att kommittén har ett viktigt uppdrag i sitt slutbetänkande att genomföra analysen av hur ansvaret mellan å ena sidan sektorsmyndigheterna och å andra sidan länsstyrelsen både ser ut idag och hur det bör se ut i en ny geografi.

Vi vill understryka att vi ser att länsstyrelsen även framöver har en viktig roll. Men liksom för det nya landstinget ser vi att rollen kommer att vara en annan än den som finns i dag. Länsstyrelsen har en viktig roll i utvecklingsarbetet inom de sakområden där man är regional myndighet för de nationella sektorsmyndigheterna, till exempel Jordbruksverket eller Riksantikvarieämbetet. Men rollen blir då regional sektorsmyndighet. Vid sidan av denna roll kommer myndighetsrollen i form av tillstånd, tillsyn med mera.

Länsstyrelsernas uppdrag bör förstärkas och förtydligas, menar kommittén i sina skrivelser. Kommitténs resonemang bygger på att länsstyrelsen kan och ska väga samman statliga intressen och döma av motstridiga synpunkter. Vi ser fram emot en djupare analys av syfte och skäl till dessa skrivelser i slutbetänkandet. Ett förtydligande av länsstyrelsens uppdrag är viktigt för det framtida samarbetet med det nya landstinget.

I de skisser till lösningar som kommittén presenterar kommer ett tiotal myndigheter att av regeringen åläggas att organisera sig geografiskt enligt den nya länsindelningen. Detta görs för att man ska få samma territorium att verka inom som landstinget och länsstyrelsen. Flera av dessa myndigheter har beröringspunkter med varandra, men långt ifrån alla. Däremot kommer samtliga, enligt de kriterier som kommittén diskuterar, att vara involverade i det regionala utvecklingsarbetet, som leds av landstinget.

Samspelet landsting – myndigheter – regering

I en situation med ett betydligt färre antal landsting än dagens ändras också förutsättningarna för dialogen mellan staten och den regionala politiska nivån. Inom områden där staten skulle önska ett mer samlat agerande från de sex landstingen skulle en direkt dialog underlätta. Arbetet med nivåstruktureringen inom sjukvården kan tjäna som exempel, digitaliseringen av offentlig sektor kan vara ett annat.

Med färre landsting kan såväl sektorsmyndigheter nationellt som regeringen/regeringskansliet ha en direkt dialog med företrädare från hela landet samlande i ett sammanhang. Denna typ av dialoger förekommer enligt vår kunskap redan idag med

de tre största landstingen i ganska betydande omfattning. De behöver etableras och utvecklas också med de nya större landstingen.

Vidare kan landstinget föra en direkt dialog med samtliga relevanta myndigheter i länet i ett sammanhang. Vid dessa tillfällen är länsstyrelsen en av flera viktiga myndigheter, bland annat i sin roll som regional myndighet för ett stort antal andra myndigheter som valt att inte ha en egen regional organisation.

Vi ser fram mot att kommittén mycket noggrant analyserar den nya struktur som färre och större län får för samspelet mellan olika offentliga organ. Det gäller de nya landstingen, de nya länsstyrelserna, sektorsmyndigheterna regionalt och nationellt och inte minst regeringen.

Vi menar att kommittén i sitt fortsatta arbete måste söka alternativa lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium, dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Från landstinget välkomnar vi en fortsatt öppen och framåtsyftande dialog med kommittén i denna centrala fråga under det kommande arbetet.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Kommittén avser i sitt slutbetänkande att komma med förslag på beteckning på det som i dag är landsting.

Det är viktigt att hitta ett nytt begrepp. En så radikal förändring som den regionala samhällsorganisationen nu står inför underlättas om man också i ord synliggör att det är frågan om något nytt.

Landstinget föreslår att man bygger vidare på den praxis som etablerats i samband med att landstingen övertagit det regionala utvecklingsansvaret. Begreppet region är etablerat för dessa landsting i dag, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån.

FÖR LANDSTINGSSTYRELSEN

Denise Norström
Landstingsstyrelsens ordförande

Anders Åhlund
Landstingsdirektör

Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB

Almi Företagspartner Mälardalen AB, nedan kallat bolaget, ägs av Almi Företagspartner AB (51 %) nedan kallat moderbolaget, av Landstinget Västmanland (24,5 %) samt Region Örebro län (24,5 %).

Ägarna tydliggör i dessa ägaranvisningar sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet

Dessa anvisningar är styrande för bolagets verksamhet i enlighet med beslut som fattats vid årsstämma under våren 2016.

1 Uppdrag

Almis verksamhet ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt.

Bolaget ska erbjuda tjänster inom rådgivning och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Verksamheten ska medverka till att konkurrenskraftiga, och därmed hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid.

Bolaget ska aktivt söka nya kunder och verksamheten ska utgå från behoven hos företagen regionalt.

Bolaget ska arbeta mot alla kunder i målgruppen men ha ett särskilt fokus på tidiga skeden i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt- och tjänste- eller marknadsutveckling, samt kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

Almis verksamhet ska vara marknadskompletterande och riktas mot företag som inte får sitt behov av finansiering eller rådgivning tillgodosett av marknadens privata aktörer.

Bolaget ska samverka med privata, offentliga och andra aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet.

2 Riktlinjer för verksamheten

Bolaget ska i kommission tillhandahålla de lån och garantier som ingår i koncernens produktutbud samt de nationella kunderbidandena inom rådgivning. Rådgivningsverksamhet utöver de nationella kunderbidandena ska utgå från det identifierade behovet hos de små och medelstora företagen. Sådan verksamhet ska godkännas av bolagets styrelse som ska säkerställa att uppdragen ligger i linje med ägarnas syn på verksamhetens inriktning.

Bolaget ska bedriva verksamheten effektivt så att en så stor andel som möjligt av resurserna används för affärsverksamhet mot kund. Koncerngemensamma processer och stödfunktioner ska användas.

Bolaget ska erbjuda spetskompetens inom olika områden bl.a. genom att upphandla privata konsulter inom rådgivningsverksamheten.

Bolaget ska samverka med Nyföretagarcentrum i enlighet med tecknade avtal.

Bolaget ska verka inom koncernens policyer och riktlinjer.

Bolaget ska arbeta i enlighet med de strategiska hållbarhetsmål som koncernstyrelsen fastställt och som framgår av hållbarhetspolicyen.

Bolaget ska i övrigt aktivt medverka i genomförandet av strategi Almi 2018.

3 Övriga anvisningar

Bolaget ska i övrigt

- följa den regionala utvecklingsplaneringen i Västmanlands respektive Örebro län, samt kontinuerligt informera samtliga kommunledningar om bolagets verksamhet i samverkan med de regionala ägarna.
- verka för en bättre samordning mellan länens olika innovationsstödjande insatser.
- driva verksamhet kring internationalisering i företag genom verksamheten inom EEN.
- kommunicera nya projektidéer i tidigt läge med moderbolag och de regionala ägarna för att möjliggöra gemensamma satsningar.

4 Verksamhetens mål

Bolaget ska eftersträva att uppnå koncernens vid varje tid gällande mål och måttetal. Nu gällande mål och framgångsmått angiva av koncernstyrelsen för Almi Företagspartner återfinns i bilaga 1.

5 Särskild rapportering

Bolaget ska i samband med årsstämman till ägarna lämna dels en skriftlig rapport av hur målen har uppnåtts samt kommentera ev avvikelser, dels en skriftlig rapport av väsentliga insatser som bolaget vidtagit med anledning av denna ägaranvisning.

Bolaget ska tillställa ägarna kvartalsbokslut inklusive periodens rapport om framgångsmått, samt tillhandahålla material till de regionala ägarna inför deras delårs och helårs bokslut.

6 Finansiering av verksamheten

Ägarna tillskjuter för bolagets verksamhet 2017 anslagsmedel enligt särskild överenskommelse, bilaga 2 till denna anvisning.

Därutöver tillkommer medel för projekt och uppdrag, initierade av ägarna och som finansieras av ägarna gemensamt eller var och en för sig enligt särskilda överenskommelser.

Särskilda uppdrag från någon ägare till Bolaget ska godkännas av båda parter. Kostnader och intäkter för uppdrag som finansieras vid sidan av ägaranslaget ska redovisas särskilt.

Sådana uppdrag kan tillkomma när som helst under verksamhetsåret ska godkännas av bolagets styrelse i enlighet med vad som framgår av avsnitt 2 ovan.

Bolaget ska där så är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bl a nationella och regionala aktörer eller EU.

Denna ägaravisning, som ersätter tidigare utfärdade ägaravisning, har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Västerås den

2016

Örebro den

2016

Landstinget Västmanland

Region Örebro

.....

.....

Denise Norström

Irén Lejegren

Stockholm den

2016

Almi Företagspartner AB

.....

Göran Lundwall

BILAGA 1

Mål och framgångsmått angivna av koncernstyrelsen för Almi Företagspartner

Bolaget ska eftersträva att uppnå följande mål.

Finansiellt perspektiv

- Fritt eget kapital i bolaget ska uppgå till en nivå som motsvarar 3 till 6 månaders driftskostnader.
- Avkastningen i låneverksamheten ska under en period på rullande 12 kvartal vara 2 %.

Kundperspektiv

- Bolagets kunders förädlingsvärde ska utvecklas bättre än hos jämförbara kunder i regionen
- Minst 90 % av bolagets kunder ska rekommendera Almi.
- Andelen kvinnor och personer med utländsk bakgrund ska, avseende antal lån samt andel kunder inom rådgivningsverksamheten, vara högre än den procentuella andel som gäller för företagsstocken och nyföretagandet bland dessa grupper i regionen.

Processperspektiv

- Andelen kundtid ska uppgå till minst 80 procent.
- Bolagets styrelse ska fastställa mål avseende antal unika kunder och antal leveransmoduler inom affärsområde Råd samt antal lån och nyutlåningsvolym inom affärsområde Lån. Målen ska tas fram i samråd med ansvariga på moderbolaget.

Medarbetarperspektiv

- Medarbetarnas totalbetyg i den årliga medarbetarundersökningen avseende bolaget som arbetsplats ska vara minst 4.0 på en 5-gradig skala.
- Bolaget ska sträva efter god mångfald bland medarbetarna. Detta uppnås bl a genom att mångfaldhetsperspektivet beaktas, som tillägg till de grundläggande kompetenskraven, vid varje nyrekrytering. Bolagets styrelse ska därför fastställa långsiktiga mångfaldsmål avseende medarbetarnas ålder, etnicitet och genus.

BILAGA 2

Almi Företagspartner Mälardalen AB - överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2017

Av ägaranvisningar 2016 för Almi Företagspartner Mälardalen AB framgår att finansieringen av bolagets verksamhet för 2017 ska överenskommas i särskild ordning.

Ägarna har beslutat att verksamheten 2017 ska finansieras enligt nedan.

Almi Mälardalen	Moderbolag		Regional ägare		Summa
Driftsanslag	12 664 525	51 %	12 167 876	49 %	24 832 401
<i>varav Västmanland</i>			<i>6 083 938</i>		
<i>varav Örebro</i>			<i>6 083 938</i>		
Tillväxtrådgivning	2 000 000	51 %	1 921 568	49 %	3 921 568
<i>varav Västmanland</i>			<i>960 784</i>		
<i>varav Örebro</i>			<i>960 784</i>		
SUMMA	14 664 525		14 089 444		28 753 969
<i>varav Västmanland</i>			<i>7 044 722</i>		
<i>varav Örebro</i>			<i>7 044 722</i>		

Denna överenskommelse har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Västerås den

2016

Örebro den

2016

Landstinget Västmanland

Region Örebro

.....

.....

Denise Norström

Irén Lejegen

Stockholm den

2016

Almi Företagspartner AB

.....

Göran Lundwall